

Закорко В. Ю.

Студентка 2-го курсу ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А. М., ст. викладач ФСП НТУУ «КПІ».

КІБЕР-ПІРАТСТВО В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ САЙТУ EX.UA

Вже давно не секрет, що фактично кожен користувач мережі Інтернет має доступ до надзвичайно великої кількості піратського контенту, свідомо чи несвідомо підтримуючи протизаконну діяльність та стимулюючи порушення цими ресурсами авторського права. На цю тезу знайдуться сотні «але», адже ліцензований, оригінальний контент від самого власника є доволі коштовним або просто хочеться отримати доступ до нього раніше від офіційного релізу. Проте, в 2013 році до Торгового представництва США було надіслано лист від Міжнародного альянсу інтелектуальної власності з даними щодо онлайн-піратства. Це широкий список із Інтернет ресурсів, що поширюють піратську продукцію. Знаєте яка країна впевнено тримається у даному топі? Правильно – Україна.

Найбільші сайти-пірати, які мають сервери в Україні – це : Extratorrent.cc, що має сервер в Миколаєві, Torrentz.cd, Torrent.cd та Torrentbit.net з міста Харків і SumoTorrent.com, EX.ua, які базуються в Києві. До того ж, навесні 2013 року вищезгадане Торгове представництво США перемістило Україну зі списку спостереження – так званого Watch List до списку особливої уваги - Priority Watch List. Одну з головних ролей в цьому зіграла справа про закриття і відновлення файлообмінника EX.UA.

Що з зробило нашу державу таким привабливим Інтернет-морем для сучасних піратів? Чому наша держава фактично не бореться з цим явищем? Та чи готове українське суспільство платити за бажаний контент?

Ривок останніх десятиліть у технологіях зробив копіювання інформації дуже простим та дешевим. Раніше, легальні виробники мали перевагу саме у унікальності технології, тоді як зараз це не є проблемою для кожного, у кого є голова, руки та комп'ютер. Щодо права інтелектуальної власності, точніше вартості створеної продукції, тов. розвинутих країнах вона визначається високим попитом та платоспроможністю населення. При чому, вартість авторських матеріалів підвищується саме через монополію права власності на використання. Тут і є корінь проблеми – споживач може заплатити значно дешевше за контент, який розповсюджено з порушенням права власності. Це доступ до широких верств населення, що і дає піратам надприбуток через рекламу на сайтах.

Найважливіший аспект даного питання – чому українське законодавство так індиферентно ставиться до кібер-піратства?

Відомо три основних способи захисту авторських прав в мережі Інтернет – це листи-претензії до власника сайту або хостингового-провайдера, судовий спір та взаємодія із пошуковими сервісами для видалення сторінок із піратським контентом. В Україні вже сформована велика судова практика щодо захисту авторських прав в Інтернеті, проте ще залишаються відкритими питання про визначення самої особи-пірата та визначення шкоди, яку завдали правовласнику. Прогалиною є те, що в країнах СНД та нашій державі не використовується такий засіб як видалення сайт-порушника з пошукових результатів. Законом США « Про авторське право в цифрову епоху » вже прописано широке коло таких інструментів.

Цікаво та ефективно працює цей механізм захисту на сайті YouTube.com. Особа, право власності якої порушено, може звернутися до сервісної служби сайту та, надіславши скаргу, заблокувати аккаунт, з якого було завантажено піратське відео, видалити відео. Також сам сайт допомагає в оформленні судових скарг щодо піратського контенту та порушення права власності.

Цивільний кодекс України, Закон України « Про авторське право та суміжні права », Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» та ціла купа неприйнятих законопроектів про регулювання сфери авторського права не можуть повністю забезпечити захист від кібер-піратства. Проте, Україна робить незначні, але впевнені кроки до покращення ситуації.

Розглянемо приклад з сайтом EX.UA, що є найвідомішим українським джерелом піратського аудіо- та відео-контенту.

В 2012 році численні скарги правовласників щодо піратського відео-контенту засипали цей сайт. Це не зменшило гостроту проблеми, а лише породило сплеск скасування піратського контенту на інших сайтах. Проте, EX. UA досяг консенсусу з кінотеатрами. Нові завантаження фільмів на сайт починалися лише після офіційної прем'єри в Україні. Крім того, на сайті ретельно моніторились і блокувались SAM- RIP-файли, що знімалися нелегально під час перший показів фільмів. Це знизило кількість фактів порушення авторського право на понад 25 %, як стверджує сама прес-служба сайту. До того ж, Digital Millennium Copyright Act , який доповнює законодавство США з питання захисту авторських прав, не поширюється на Україну, проте файлообмінний сервіс EX. UA веде свою діяльність спираючись саме на цей нормативний документ. Сайт забезпечує швидке блокування або видалення нелегального контенту після скарг правовласників, надісланих на електронну пошту. Для прикладу, за 2012 рік на ресурсі було видалено 229 954 піратських файли.

Україна поступово крокує до встановлення легального та цивілізованого ринку об'єктів інтелектуальної власності, проте чи готовий український споживач платити за контент? Судячи з популярності піратських сайтів, то навряд чи. Центр інформаційної безпеки повідомляє, що «користувачі обирають піратські технології поширення контенту в Інтернеті, тому що вони зручніші, ніж легальні, і по мірі появи нових зручних способів оплати контенту легальний ринок буде рости».

Отож, будемо сподіватися, що законодавці все ж відкриють очі на актуальність проблеми порушення авторських прав в Інтернеті та кібер-піратство, а самі українці буду з повагою та розумінням ставитися до ліцензованого та легального контенту. Адже зміни треба починати з малого, з себе, щоб впевненими кроками приєднатися до передових держав не лише в економічній сфері, а й в юридичній.

Список використаних джерел:

1. Офіційний портал Державної служби інтелектуальної власності України. – Режим доступу: http://sips.gov.ua/ua/normative_acts.html

2. Офіційний сайт BUSINESS-TV . – Режим доступу: http://business-v.com.ua/news/u_ssha_nazvali_naupopulyarnishi_piratski_sayti_ukraini-128.html

3. Офіційний сайт Центру інформаційної безпеки. – Режим доступу: <http://www.bezpeka.com.ua/news/2011/04/22/pirate-sites-more-handy.html>